

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 21
The Central Elections Committee for the 21st Knesset

Justice Hanan Melcer
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee

القاضي حنان ملتسر
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט חנן מלצר
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 37/21

העותר: עו"ד אביעד ויסולי

נגד

המשיבים: 1. רשימת כחול לבן בראשות בני גנץ ויאיר לפיד
2. מר בנימין גנץ
3. מר יאיר לפיד

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותר: בעצמו

בשם המשיבים: עו"ד אלירס בקל; עו"ד שמעון בראון

החלטה

1. בפניי עמדה עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה, או החוק), בגדרה התבקשתי להוציא צו המורה למשיבים להסיר שלט תעמולה שנתלה ברח' מוריה 112 בעיר חיפה, על גבי מטה הבחירות של המשיבה 1 בעיר. לא ראיתי מקום להיענות לעתירה, ובהמשך אבהיר טעמי לדבר.

להלן אביא את הנתונים הצריכים לעניין.

טענות הצדדים

2. העותר – עורך דין, המתגורר, לטענתו, בקרבת מטה הבחירות של המשיבה 1 בחיפה, ואשר מזדהה בעתירתו כחבר מפלגה, אשר הגישה רשימת מועמדים אחרת בבחירות לכנסת ה-21 – טוען

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

כי תליית שלט תעמולתי על קיר חיצוני בבניין המשמש כמטה הבחירות של רשימת המועמדים לכנסת ה-21 שכינויה הוא: 'כחול לבן בראשות בני גנץ ויאיר לפיד' (להלן: כחול לבן או הרשימה), היתה בה הפרה של הוראות חוק דרכי תעמולה.

לשיטתו, מידות השלט חורגות מהמידות המותרות לפי סעיף 10(א)(1) לחוק דרכי תעמולה, והוא תלוי במקום אסור – גם לפי סעיף 10(א)(1) לחוק המתיר תליית שלטי תעמולה על משרדי רשימת מועמדים – משום שהוא היה תלוי על קיר חיצוני של הבניין, שהוא בית משותף בהתאם להגדרה המופיעה בסעיף 52 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969.

3. עוד טוען העותר כי תליית השלט היה בה משום הפרה של סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, האוסר על שימוש בנכסי ציבור לצורך תעמולת בחירות. גישתו זו מתבססת על שתי טענות:

האחת – כי דירה אחרת בבית המשותף נמצאת בבעלות עיריית חיפה ומשמשת כמרכז שיטור של העירייה ומשטרת ישראל;

השנייה – כי המשיבים לא שילמו לעירייה אגרת שלטים הקבוע בסעיף 5 לחוק עזר לחיפה (שילוט), התשנ"ו-1995 (להלן: חוק העזר), ועל כן – בעקיפין – מסבסדת העירייה את קמפיין התעמולה של כחול לבן.

בהקשר זה, הוסיף העותר וטען כי סעיף 10(א)(2) לחוק דרכי תעמולה מאמץ לתוכו את חוק העזר, ועל כן אי תשלום אגרת השלטים והתקנת השלט ללא רישיון (ענין שלא הובאו בפניי ראיות לגביו), מהווים עבירה על חוק דרכי תעמולה.

4. בתאריך 19.03.2019 הוריתי למשיבים להגיש את תגובתם לעתירה, והם עשו כן. במסגרת זו הם טענו כי תמריץ העותר להגשת העתירה הוא פוליטי, בשל היותו תומך של רשימת מועמדים אחרת המתמודדת בבחירות לכנסת ה-21.

5. לגוף העתירה, ביקשו המשיבים כי אדחה את העתירה, שכן אין היא מגלה עילה שבדין. טענה זו של המשיבים מסתמכת, בעיקרה, על סעיף 10(א)(1) לחוק דרכי תעמולה, **המחריג במפורש** מודעות המוצגות על משרדי או מועדוני רשימת מועמדים, מההגבלות הקבועות בסעיף 10(א) לחוק.

6. בהתייחסותם ליתר טענות העותר, נטען כי אין כל פגם בתליית השלט על קירו החיצוני של הבניין, נושא העתירה. לטענתם, דיירי הבניין החריגו את הקיר עליו נתלה השלט מהרכוש המשותף, ומרכז שיטור קהילתי השוכר משרד במבנה סמוך (שנרשם כבית משותף), אינו הופך את הקיר עליו נתלה השלט למשאב ציבורי שאין להשתמש בו לצרכי תעמולה, כמאמר סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה.

7. באשר ליחס שבין חוק העזר לחוק דרכי תעמולה טוענים המשיבים כי אין ממש בטענת העותר לפיו הראשון אומץ ושולב באחרון. המשיבים סומכים ידיהם על הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1912 בעניין: "תחולת חוקי עזר של רשויות מקומיות על תעמולת בחירות ועל שלטים ומודעות

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

בעלי מסר פוליטי" (להלן: הנחיית היועמ"ש). לשיטתם, הסמכות לאכוף את הוראות חוק העזר נתונה לעירייה, ואין זה מתפקידה של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת לעסוק ברישוי השילוט או באגרת השילוט, ברשות מקומית, ומכל מקום, מוספים המשיבים, כי גם אם יו"ר ועדת הבחירות היה הפורום הנאות (venue) לדון בהפרות לכאורה של חוק העזר – העותר נדרש למצער, לצרף את עיריית חיפה כמשיבה לעתירה דנן, מה שלא נעשה כאן.

בשולי הדברים טוענים המשיבים כי: "לא ניתן לדון בעניינו של שלט ספציפי בעיר חיפה במנותק מהמדיניות הנוהגת ביחס להסדרת כלל שלטי הבחירות בעיר".

8. לאחר שסקרתי את טענות הצדדים, אציין כי לא ראיתי כאמור להיענות לעתירה ולהוציא צו מניעה כמבוקש, ועתה אציג את טעמי למסקנה זו.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בכל החומר שבתיק הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות, הכל כמבואר להלן.

10. סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה עוסק בהגבלה של מודעות מודפסות בתקופת 90 הימים הקודמים לבחירות (ראו: סעיף 2 לחוק), והוא קובע כדלהלן:

"(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה:

(1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר;

(2) (בוטלה);

(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;

(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.

(א1) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות

מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות [ההדגשה שלי – הח"מ];

(2) רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר תנאים והגבלות להצגת מודעה כאמור בפסקה (1), לשם הבטחת בטיחות הציבור ואיכות הסביבה, שענינם גודל המודעה, החומר שממנו היא עשויה או אופן הצגתה. [...]"

11. הנה כי כן – המחוקק קבע, במפורש בסעיף 10 הנ"ל, כי תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי משרד או מועדון של רשימת מועמדים – ובנדון דידן אף מטה הרשימה בעיר חיפה

עמוד 3 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

– מוחרגת מהוראות סעיף 10(א) לחוק (בסייגים שנקבעו בהחלטת השופטת ד' דורנר בתר"מ 60/03 שינוי נ' דוקורסקי (12.10.2003) (להלן: פרשת דוקורסקי). בפרשת דוקורסקי קבעה השופטת דורנר כך:

"הפירוש הראוי להוראת החוק הינו כי שלטים המוצבים על גבי דירות מגורים ומטעות של רשימות ושל מפלגות, אינם כפופים למגבלת הגודל הקבועה בסעיף 10(א)(1)"

מהאמור עולה כי המחוקק נורמה מיוחדת בעניין שילוט בחירות המוצב על גבי מטות של רשימות מועמדים – נורמה מיוחדת המסיגה נורמה כללית (Lex specialis derogat generali). עיינו א' ברק פרשנות במשפט, כרך א, תורת הפרשנות הכללית, בעמ' 551).

12. בער"מ 4/21 גרינברג נ' קונינסקי (13.09.2018), אימצתי את פרשנות השופטת דורנר הנ"ל והבהרתי שההגבלה על גודל מודעה לפי סעיף 10(א)(1) לחוק דרכי תעמולה איננה חלה ביחס לשילוט המוצב על גבי המבנים המנויים בסעיף 10(א)(1) לחוק (שם, בפסקאות 19-22), ולעניין זה אף אזכיר את החלטתי ב-ער"מ 8/21 יונה יהב, ראש עיריית חיפה נ' ויסולי (25.10.2018), שגם הוא השיק לנושא.

13. מעיון במסמכי ההליך שבפניי, דומה שאין מחלוקת בין הצדדים כי השלט שהסרתו התבקשה נתלה על גבי מטה הרשימה – ולכן ההגבלות החלות על גודל מודעות לפי סעיף 10(א)(1) לחוק דרכי תעמולה, לא חלו על השלט דנן.

14. גם בטענת העותר כי בנדון דידן הופר סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה, בשל שימוש אסור במשאבי ציבור – לא מצאתי ממש. טענה זו נומקה בקצרה בעתירה, ולא הובאה כל ראיה לתמוך בה. בדומה, אף לא הוכח בפניי שהקיר החיצוני עליו נתלה השלט דנן הוא רכוש משותף, שאין למשיבים זכות לתלות בו שלטים כדוגמת השלט דנן.

סוף דבר

15. נוכח כל האמור לעיל – העתירה נדחית בזאת. בנסיבות העניין – החלטתי שלא להשית הוצאות.

ניתנה היום, כ"ג בניסן התשע"ט (28.4.2019).

חנן מלצר

המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-21

עמוד 4 מתוך 4